

ĢENERĀLADVOKĀTA L. A. HĒLHUDA

[L. A. GEELHOED] SECINĀJUMI,

sniegti 2005. gada 24. novembrī¹

I — Prāvas priekšvēsture

1. 2002. gada 25. aprīļa spriedumā lietā Komisija/Francija² Tiesa nosprieda, ka Francijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Padomes 1985. gada 25. jūlija Direktīvas 85/374/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz atbildību par produktiem ar trūkumiem³ (turpmāk tekstā — “direktīva” vai “Direktīva 85/374”) 9. panta pirmās daļas b) apakšpunkts, 3. panta 3. punkts un 7. pants,

— Francijas Civillikuma (turpmāk tekstā — “Civillikums”) 1386-2. pantā iekļaujot zaudējumus, kas mazāki par EUR 500;

— minētā likuma 1386-7. panta pirmajā daļā paredzot, ka preces ar trūkumiem izplatītāja atbildība jebkurā gadījumā ir tāda pati kā ražotājam,

— minētā likuma 1386-12. panta otrajā daļā paredzot, ka ražotājam, lai tas varētu pamatoties uz Direktīvas 85/374 7. panta d) un e) apakšpunktā paredzētajiem iemesliem atbrīvošanai no atbildības, ir jāpierāda, ka tas ir veicis atbilstošus pasākumus, lai novērstu preces ar trūkumiem radītās sekas.

2. Uzskatot, ka Francijas Republika nav veikusi pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, Komisija šai dalībvalstij nosūtīja brīdinājuma vēstuli, piemērojot EKL 228. pantā paredzēto procedūru.

3. Francijas iestādes uz šo brīdinājuma vēstuli atbildēja ar 2003. gada 27. jūnija vēstuli. Šajā atbildē bija minēti grozījumi, kurus iepļānots veikt Civillikumā, lai izbeigtu pārkāpumu, un piebilde, ka šie grozījumi vēl jānodod apstiprināšanai parlamentā.

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — Lieta C-52/00 (*Recueil*, I-3827. lpp.).

3 — OV L 210, 29. lpp.

4. 2003. gada 11. jūlijā Komisija Francijas Republikai nosūtīja argumentētu atzinumu, aicinot šo dalībvalsti divu mēnešu laikā veikt iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francijs izpildi.

Francija izpildes nokavējuma dienu no šī sprieduma pasludināšanas brīža līdz sprieduma lietā Komisija/Francijs izpildei. Komisija arī prasīja piespriest Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

5. Francijas iestādes atbildēja uz šo argumentēto atzinumu ar 2003. gada 9. septembra vēstuli, kurā tās informēja Komisiju par likumprojekta sagatavošanu un izteica nožēlu, ka šajā stadijā tās nevar nosaukt konkrētu parlamenta darba plāna datumu.

6. Uzskatot, ka Francijas Republika vēl joprojām nav izpildījusi iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francijs, Komisija 2004. gada 14. aprīlī cēla šo prasību.

8. Francijas valdība savā iebildumu rakstā atzina, ka tā vēl nav izpildījusi iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francijs. Tā apstrīdēja tikai Komisijas pieprasītās kavējuma naudas apmēru, ko tā uzskatīja par pārāk lielu.

II — Procesa norise

7. Saskaņā ar sākotnējo Komisijas prasības formulējumu tajā, pirmkārt, tika lūgts atzīt, ka, neveicot pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francijs par nepareizu direktīvas transpozīciju, Francijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 228. panta 1. punkts, un, otrkārt, piespriest Francijas Republikai samaksāt Komisijai kavējuma naudu, ieskaitot to kontā "Eiropas Kopienu pašu resursi", EUR 137 150 apmērā par katru minētā sprieduma lietā Komisija/

9. Savā atbildē uz repliku Francijas valdība paziņoja, ka tā ir uzsākusi iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francijs izpildes procedūru kopš tā pasludināšanas gada un ka tā ir Komisiju informējusi par grūtībām, kas galvenokārt saistītas ar tās sākotnējo vēlmi transponēt vienā likumā gan Direktīvu 85/374, gan arī Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maija Direktīvu 1999/44/EK par dažiem patēriņa preču pārdošanas aspektiem un saistītajām garantijām⁴. Taču pēc lēmuma transpozīciju veikt atsevišķi iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francijs izpilde notikšot ātri.

4 — OV L 171, 12. lpp.

10. Atbildes uz repliku pielikumā Francijas valdība iesniedza 2004. gada 9. decembra likuma Nr. 2004-1343 par tiesību vienkāršošanu⁵ (turpmāk tekstā — “2004. gada likums”) 29. pantu, kurā noteikts:

ražotājs atbild tikai tad, ja pēdējais nav identificējams.”

3. Izslēgt 1386-12. panta otro daļu.

“I — Izdarīt šādus labojumus Civillikumā.

1. Formulēt 1386-2. pantu šādi:

“1386-2. pants — Šīs nodaļas normas ir piemērojamas zaudējumu atlīdzināšanai par personiskiem aizskārumiem. Tās ir piemērojamas arī zaudējumu atlīdzināšanai, kas pārsniedz likumā noteikto apmēru un kas nodarīti citam īpašumam, nevis pašai precei ar trūkumiem.”

II — I daļas noteikumi ir piemērojami precēm, kuras ir laistas apgrozībā pēc 1998. gada 19. maija likuma Nr. 98-389 par atbildību par precēm ar trūkumiem stāšanās spēkā, pat ja ligums par tām ir noslēgts iepriekš. Tomēr tie nav piemērojami lietās, kur jau bija pieņemts galīgs tiesas spriedums pirms šī likuma publicēšanas dienas.

[..]”

2. Formulēt 1386-7. panta pirmo daļu šādi:

“Pārdevējs, izīrētājs, izņemot līzinga devēju vai tam līdzīgu izīrētāju, un citi profesionāli piegādātāji par nedrošu precī tāpat kā

11. Pēc atbildes uz repliku iesniegšanas Francijas valdība Komisijai iesniedza notu, kurai bija pievienots 2005. gada 11. februāra dekrēts Nr. 2005-113 (turpmāk tekstā — “2005. gada dekrēts”), kas pieņemts Civillikuma 1386-2. panta piemērošanai⁶ un kura 1. pantā ir noteikts, ka “Civillikuma 1386-2. pantā minētā summa tiek noteikta EUR 500 apmērā”.

5 — 2004. gada 10. decembra *Francijas Republikas Oficiālais Vēstnesis [JORF]*, 20857. lpp.

6 — 2005. gada 12. februāra *Francijas Republikas Oficiālais Vēstnesis [JORF]*.

12. Pēc Francijas valdības aicinājuma, ņemot vērā ar 2004. gada likumu un 2005. gada dekrētu veiktos grozījumus, izskatīt iespēju prasību atsaukt Komisija informēja Francijas valdību un 2005. gada 15. aprīļa vēstulē Tiesu, ka tā daļēji atteiksies no savas prasības tiesas sēdē, kas notiks šajā lietā.

13. Uzskatot, ka 2004. gada likums un 2005. gada dekrēts nenodrošina pilnīgu sprieduma lietā Komisija/Francijs izpildi, Komisija bija nodomājusi prasību uzturēt spēkā, samazinot gan prasības pieteikumā izvirzītā lūguma apmēru, gan ierosinātās kavējuma naudas summu. Komisija uzskatīja, ka no trijiem iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Francijs izvirzītajiem iebildumiem divi vairs nav aktuāli, bet trešais pastāv tikai daļēji, jo izplatītāja atbildība par precēm ar trūkumiem ražotāja vietā ir ievērojami samazināta.

14. Šādos apstākļos Komisija samazināja lūguma apmēru, ko tā bija minējusi prasības pieteikuma 1. punktā, turpmāk to formulējot šādi: "atzīt, ka, neveicot noteiktus pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu Eiropas Kopienu Tiesas 2002. gada 25. aprīļa spriedumu lietā C-52/00 Komisija/Francijs par nepareizu Direktīvas 85/374 transpozīciju, un it īpaši turpinot uzskatīt, ka preces ar trūkumiem izplatītājs atbild tāpat kā ražotājs, kad pēdējais nav identificējams, arī tad, ja izplatītājs cietušajai personai saprātīgā termiņā ir atklājis tās personas identitāti, kas

tam precī ir piegādājusi, Francijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 228. panta 1. punkts".

15. Par kavējuma naudas summu, kas bija jāmaksā Francijas Republikai, Komisija norādīja, ka, ņemot vērā jaunos apstākļus, tai šķiet piemēroti samazināt sākotnēji ierosināto pārkāpuma smaguma koeficientu 10 (skalā no 1 līdz 20) līdz 1 (skalā no 1 līdz 20). Tāpēc summai jābūt EUR 13 715.

16. Komisija uzturēja savu prasību piespriest Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

III — Atbilstošās tiesību normas

17. Atlikušajā daļā lieta ir tikai par to, vai Civillikuma 1386-7. panta pirmās daļas noteikumi, kurā izdarīti grozījumi ar 2004. gada likuma 29. pantu, atbilst direktīvas 3. panta 3. punktam.

18. Civillikuma 1386-7. panta pirmā daļa tagad ir formulēta šādi:

“Pārdevējs, izīrētājs, izņemot līzīngā devēju vai tam līdzīgu izīrētāju, un citi profesionāli piegādātāji par nedrošu precī tāpat kā ražotājs atbild tikai tad, ja pēdējais nav identificējams.”

19. Direktīvas 3. panta 3. punktā ir paredzēts:

“Kad nav iespējams identificēt produkta ražotāju, katru produkta piegādātāju uzskata par tā ražotāju, ja vien tas savlaicīgi neinformē aizskarto personu par ražotāja identitāti vai par to, kas viņam produktu piegādājis. Tādi paši noteikumi attiecas uz gadījumu, kad produktu importē un uz šā produkta nav norādīta tā importētāja identitāte, kurš minēts 2. punktā, pat ja ir norādīts ražotāja nosaukums”.

IV — Lietas dalībnieku argumenti

20. Procesa rakstveida daļā, ieskaitot atbildi uz repliku, debātes lietas dalībnieku starpā galvenokārt bija par Komisijas prasītās kavējuma naudas summas aprēķina metodi.

Francijas valdība principā atzina, ka tā joprojām nav izpildījusi iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francija.

21. Komisijas daļēja atteikšanās no prasības, par kuru tā paziņoja jau 2005. gada 15. aprīļa vēstulē un apstiprināja 2005. gada 11. oktobra tiesas sēdē, būtiski mainīja prāvas pamatu. Šis pamats tagad ir samazinājies līdz jautājumam par to, vai Francijas Civillikuma 1386-7. panta pirmā daļa, kurā izdarīti grozījumi ar 2004. gada likumu⁷, atbilst direktīvas 3. panta 3. punktam, un noliedzot šas atbildes gadījumā — vai Komisijas šobrīd pieprasītā kavējuma nauda ir piemērota.

22. Komisija paskaidroja, ka argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās, proti, 2003. gada 11. septembrī, Francijas Republika vēl nebija veikusi nevienu pasākumu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildei. Ņemot vērā Tiesas judikatūru, Komisija būtu varējusi atzīt pienākumu neizpildi sakarā ar pilnīgu minētā sprieduma neizpildišanu. Tomēr racionalitātes un efektivitātes dēļ tā nolēma samazināt prasības materiālo jomu, reaģējot uz Francijas Republikas pieņemtajiem tiesiskajiem aktiem. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par EKL 226. panta piemērošanu šāda prasības par valsts pienākumu neizpildi samazināšana ir likumīga, ja strīda priekšmets netiek ne paplašināts, ne grozīts.

7 — Minēts 10. punktā.

23. Pamatojoties uz Francijas likumdevēja valsts tiesību aktos veikto grozījumu padziļinātu analīzi, Komisija secināja, ka prasības pirmajai un trešajai daļai vairs nav pamata. Tikai direktīvas 3. panta 3. punkta transpozīcija vēl nav pilnīga. Tādējādi Komisija nolēma uzturēt prasību tiktāl, ciktāl Francijas Republika vēl nav pilnībā izpildījusi otro iebildumu, kuru Tiesa bija apstiprinājusi iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Francija. Šajā sakarā Komisija vēl uzsvēra, ka tas nav jauns iebildums, bet atlikums no šīs prasības vienas sākotnējās daļas.

24. Komisija Francijas Republikai būtībā pārmet, ka tā nav pilnībā saskaņojusi savus tiesību aktus ar direktīvas 3. panta 3. punktu, jo Francijas Civillikuma 1386-7. pants, kurā izdarīti grozījumi ar 2004. gada likumu, uztur spēkā izplatītāja atbildību gadījumā, ja tas cietušajai personai saprātīgā termiņā ir atklājis tās personas identitāti, kas tam precīzi ir piegādājusi. Tā atgādina, ka šajā direktīvas normā ir paredzēts, ka izplatītājs var tikt atbrīvots no atbildības, ja tas cietušajai personai savlaicīgi paziņo ražotāja vai tās personas identitāti, kas viņam precīzi ir piegādājusi.

25. Runājot par ierosināto kavējuma naudu, Komisija norāda, ka, ņemot vērā Francijas iestāžu neseno un ievērojamo rīcību, pateicoties kurai lielākā daļa sākotnējo iebildumu

vairs nepastāv, pārkāpuma smaguma koeficients būtu jāsamazina no 10/20 līdz 1/20, kas, pārējiem aprēķina parametriem paliekot tādiem pašiem, noved pie summas EUR 13 715 apmērā par katru minētā sprieduma izpildes nokavējuma dienu, skaitot no Tiesas sprieduma pasludināšanas brīža.

26. Francijas valdība tiesas sēdē atkārtoja savu nostāju, ko tā Tiesai jau bija izklāstījusi 2005. gada 17. maija vēstulē un saskaņā ar kuru Komisijas uzturētais iebildums patiesībā esot jauns iebildums, par kuru tai vēl nav bijusi iespēja izteikties.

27. Faktiski procesā, kurā pieņemts iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francija, Komisija Francijas Republikai esot pārmetusi tikai nepareizu direktīvas 3. panta 3. punkta transpozīciju tiktāl, ciktāl Civillikuma 1386-7. pants nenodrošināja, ka piegādātāja atbildība iestājas tikai pakārtoti, ja ražotājs nav identificējams. Šajā sakarā Francijas valdība atsauca uz iepriekš minētā sprieduma 36. punktu, kā arī uz prasības pieteikuma lietā C-52/00 37.–39. punktu un Komisijas atbildes uz repliku šajā lietā 34.–36. punktu.

28. Tātad Komisija līdz 2005. gada 15. aprīļa vēstulei Francijas valdībai neesot pārmetusi to, ko tā pārmet tagad, proti, ka tā Civillikuma 1386-7. pantā nav paredzējusi, ka preces ar trūkumiem izplatītāju var atbrīvot

no atbildības ne tikai tad, ja tas cietušajai personai saprātīgā termiņā ir atklājis ražotāja identitāti, bet arī tad, ja tas ir atklājis tās personas identitāti, kas tam precīzi ir piegādājusi.

29. Ja Komisija uzskata, ka direktīvas 3. panta 3. punkts vēl joprojām nav pareizi transponēts, jo tajā ir pieļauta izplatītāja atbildība gadījumā, ja tas cietušajai personai ir atklājis tās personas identitāti, kas tam precīzi ir piegādājusi, tad Komisijai esot jāuzsāk process pret Francijas Republiku uz EKL 226. panta pamata. Šajā procesā šis jaunais iebildums neesot pieņemams.

30. Runājot par lietas būtību, Francijas valdība pakārtoti arī norādīja, ka transpozīcija, kas veikta ar 2004. gada likumu, ir pareiza. Direktīvas tiesiskais raksturs neliek valsts tiesībās tieši pārņemt direktīvas tekstu. Direktīvas 3. panta 3. punktā izplatītājam paredzētā iespēja norādīt cietušajai personai tās personas identitāti, kas tam precīzi ir piegādājusi, esot pakārtota, proti, izmantojama tikai tad, ja ražotājs nav identificējams, kas esot diezgan reti. Visbeidzot, cietušās personas tieša prasība pret izplatītāja piegādātāju netraucē tai celt vairākas prasības, piemēram, lai novērstu novilcināšanas taktikas risku. No tā izriet, ka šajā aspektā Francijas tiesības atbilst direktīvas izvirzītajiem mērķiem.

31. Tālāk Francijas valdība norāda, ka jau 2003. gada 27. jūnija vēstulē, atbildot uz brīdinājuma vēstuli, tā Komisijai bija paziņojusi paredzētos Civillikuma 1386-7. panta grozījumus, kas bija paredzēti, lai nodrošinātu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildi. Komisijai, ja tai esot bijuši iebildumi pret paziņotajām normām, atbilstoši EKL 10. pantā paredzētajam Kopienas iestāžu un dalībvalstu lojālas sadarbības principam esot bijis jāvērsas pie Francijas valdības, nevis jāgaida, kamēr tās apstiprinās Francijas Parlaments.

32. Šajā sakarā Francijas valdība atsaucas uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru viens no pirmstiesas procedūras mērķiem ir ļaut attiecīgajai dalībvalstij pēc iespējas ātrāk un pilnīgāk nodrošināt atbilstību Kopienas tiesībām. Tas nozīmē, ka Komisijai ir pēc iespējas ātrāk jāinformē dalībvalsts par iebildumiem, ko tā varētu izvirzīt pret likumprojektu, kura mērķis ir transponēt direktīvu.

33. Tā kā Komisija pret Francijas valdības nosūtīto likumprojektu neiebilda, tā varēja secināt, ka Komisija likumprojektu uzskata par pieņemamu. Tāpēc tas tika iesniegts pieņemšanai Francijas Parlamentā.

34. Visbeidzot, Francijas valdība atsaucās uz Komisijas 2005. gada 5. jūlija rakstisko atbildi uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, it īpaši uz jautājumu par metodi, kas izmantojama pārkāpuma ilguma koeficienta noteikšanai. Saskaņā ar Francijas valdības viedokli šī metode, ko 2001. gada 2. aprīlī pieņēmusi komisāru kolēģija, bija jāpublicē vai vismaz jādara zināma dalībvalstīm.

V — Vērtējums

35. No iepriekš minētā izriet, ka šajā procesa stadijā ir vēl trīs jautājumi, par kuriem lietas dalībniekiem ir nesaskaņas:

— Komisijas atlikušās iebilduma daļas, ka Francijas valdība vēl joprojām nav pareizi valsts tiesībās transponējusi direktīvas 3. panta 3. punktu, pieņemamība;

— minētā iebilduma pamatotība;

— visbeidzot, jautājums par to, vai Komisija, aprēķinot pārkāpuma ilguma koeficientu, ir piemērojusi pareizu metodi.

36. Francijas Republika ir apstrīdējusi atlikušās iebilduma daļas pieņemamību, izvirzot divus argumentus:

— šis daļējais iebildums patiesībā esot jauns iebildums, jo Komisija lietā C-52/00 Tiesai nav skaidri lūgusi atzīt, ka Francijas Republikai bija noteikti jāizslēdz piegādātāja atbildība, ja tas cietušajai personai var atklāt tikai sava piegādātāja identitāti;

— pakārtoti, Komisijai esot bijis Francijas iestādēm nekavējoties jānorāda, ka grozījumu likumprojekta 1386-7. panta teksts brīdī, kad tas 2003. gada 27. jūnija vēstulē tika nosūtīts Komisijai, joprojām nenodrošina pareizu direktīvas transpozīciju.

37. Manuprāt, šie abi argumenti nav pārlicinoši.

38. Šīs prasības priekšmets ir iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francijs neizpilde noteiktajā termiņā. Šajā spriedumā ir noteikti un norobežoti Francijas Republikas pienākumi, kas skaidri izriet no pirmstiesas proce-

dūras materiāliem un no lietas dalībnieku sarakstes šajā lietā. — dot attiecīgajai dalībvalstij iespēju labot tās iespējamo pārkāpumu;

39. Pēc 2005. gada 23. februāra notas, kurā Francijas valdība norādīja, ka 2004. gada likuma 29. pants kopā ar 2005. gada dekrētu nodrošina pilnīgu iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija izpildi, Komisijai vajadzēja atbildēt ar šīs informācijas analīzi un vērtējumu. Šis vērtējums noveda pie secinājuma, ka minētā valdība neapšaubāmi ir izpildījusi lielāko sprieduma daļu, bet ne visu spriedumu. Tikai par daļu, kas nebija izpildīta, Komisija nolēma celt šo prasību.

— dot tai iespēju izmantot tiesības uz aizstāvību;

— noteikt strīda priekšmetu procesa ierosināšanai Tiesā⁸.

40. Nav šaubu, ka daļa direktīvas 3. panta 3. punkta, kura pilnīga izpilde vēl tiek apstrīdēta, pilnībā attiecas uz šo procesu, kā norādīts Komisijas brīdinājuma vēstulē un argumentētajā atzinumā. Tikai ir samazinājies tā priekšmets. Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francija rezolutīvajā daļā norādīto trīs elementu vietā tagad runa ir tikai par šīs rezolutīvas daļas otrā elementa vienu daļu.

No tā izriet, ka pēc pirmstiesas procedūras pabeigšanas Komisijai vairs nav atļauts paplašināt vai mainīt strīda priekšmetu. Savukārt tai ir pilnas tiesības samazināt strīda priekšmetu, jo šāda samazināšana nevar apdraudēt dalībvalstu nozīmīgās procesuālas garantijas.

42. Piemērojot EKL 228. panta 2. punktu, pirmstiesas procedūrai ir līdzīgas funkcijas kā EKL 226. pantā paredzētajai procedūrai. No tā izriet, ka Komisija var samazināt tiesā izskatāma strīda priekšmetu, ja tas netiek mainīts materiālā ziņā.

41. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru par EKL 226. panta piemērošanu pirmstiesas procedūrai ir trīs mērķi:

8 — 2002. gada 10. decembra spriedums lietā C-362/01 Komisija/Irija (*Recueil*, I-11433. lpp., 16.–18. punkts).

43. Šajā gadījumā Komisija ir samazinājusi strīda priekšmetu, bet tā materiālais saturs, proti, iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Francijs pareiza un pilnīga izpilde, nav mainījies. Tas, ka Francijas valdībai un Komisijai tagad ir nesaskaņas par precīzu no direktīvas 3. panta 3. punkta izrietošo pienākumu apmēru, šo atzinumu nemaina. Visi pienākumi pildīt Tiesas spriedumu var ietvert jautājumus par tā precīzo saturu. Nepieciešamības gadījumā tie ir jāatrisina saskaņā ar EKL 228. pantā paredzēto procedūru. Šajā sakarā es vēlos atsaukties arī uz nesen pieņemto spriedumu vēl vienā lietā Komisija/Francijs⁹, kurā Tiesai, pirms tā novērtēja, vai Francijas Republika ir pilnībā un pareizi izpildījusi iepriekšējo Tiesas 1991. gada 11. jūnija spriedumu¹⁰, vispirms bija precīzi jānosaka no atbilstošā Kopienu tiesiskā regulējuma izrietošie Francijas Republikas pienākumi.

44. Turklāt Francijas valdības apgalvojums novestu pie ne visai apmierinoša, pat paradoksāla rezultāta — daļēja saskaņā ar EKL 226. pantu pieņemta Tiesas sprieduma izpilde uzliktu Komisijai pienākumu ierosināt jaunu procesu, pamatojoties uz šo pašu pantu. Manuprāt, šādas sekas būtu ļoti nevēlamas procesuālās ekonomijas ziņā.

45. Šajā sakarā es atgādināšu šīs lietas vēsturi. Jau 1993. gada 13. janvāra spriedumā¹¹ Tiesa atzina, ka Francijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus, netransponējot direktīvu 19. pantā paredzētajā termiņā. Vēlāk 2002. gada 25. aprīļa spriedumā¹² Tiesa atzina, ka Francijas Republika direktīvu nav īstenojusi pareizi. Ja piekristu Francijas viedoklim, kas, manuprāt, ir pavisam nepamatots, tas radītu iespēju, ka par Francijas Republikas īstenoto direktīvas transpozīciju tiks ierosināta ceturta vai pat piekta procedūra.

46. Ņemot vērā iepriekš minēto, jāizvērtē apgalvojums, ka dalībvalstu pienākumus, ja tām ir jāizpilda nelabvēlīgs Tiesas spriedums, kas pieņemts saskaņā ar EKL 226. pantu, ierobežo to Komisijas iebildumu saturs, kurus tā ir izvirzījusi iepriekšējā procesā.

47. Izvirzot šo apgalvojumu, Francijas valdība nav ievērojusi, ka EKL 228. panta procedūras priekšmetu vienmēr nosaka Tiesas iepriekšējais spriedums. Šim procesam nevar būt cits priekšmets kā minētā sprieduma neizpilde, nepareiza izpilde vai nepilnīga izpilde.

9 — 2005. gada 12. jūlija spriedums lietā C-304/02 (Krājums, I-6263. lpp.).

10 — Spriedums lietā C-64/88 Komisija/Francijs (*Recueil*, I-2727. lpp.).

11 — Spriedums lietā C-293/91 Komisija/Francijs (*Recueil*, I-1. lpp.).

12 — Iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francijs.

48. Protams, ir iespējams iedomāties, ka EKL 228. pantā noteiktās procedūras gaitā var rasties jautājumi par iepriekšējā sprieduma piemērojamību. Tomēr šādi jautājumi attiecas nevis uz prasības pieņemamību, bet gan tās pamatotību. Tāpēc es šo Francijas valdības argumentu apskatīšu vēlāk.

apstākļi nevar ietekmēt tādas prasības pieņemamību, kas citādi būtu pilnībā pieņemama.

49. Arī Francijas valdības pakārtoti izvirzītais arguments man nešķiet atbalstāms.

52. Runājot par šīs lietas būtību, ir jānovērtē, vai Civillikuma 1386-7. pants tā jaunajā versijā atbilst direktīvas 3. panta 3. punktā izvirzītajām prasībām.

50. Tam, vai Komisijai bija jāinformē Francijas iestādes par savu viedokli, saskaņā ar kuru paredzētais Civillikuma 1386-7. panta formulējums nepilnīgi transponē direktīvas 3. panta 3. punktu, un vai Francijas Republikai bija skaidri jāaicina Komisija sniegt komentārus par minēto dokumentu, nav nozīmes, izvērtējot šīs prasības pieņemamību.

53. Iepriekš minētajā 2002. gada 25. aprīļa spriedumā lietā Komisija/Francija Tiesa skaidri norādīja, ka direktīvā jautājumos, kurus tā regulē, ir paredzēta pilnīga dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu saskaņošana¹³. No tā izriet, ka dalībvalstīm vairs nav tiesību paturēt spēkā vispārēju atbildības režīmu par precēm ar trūkumiem, kas atšķiras no direktīvā paredzētā. Tātad, lai precīzi noteiktu dalībvalstu pienākumus, ir jāatsaucas uz pašas direktīvas tekstu un sistēmu.

51. Es negribētu noliegt, ka Komisijas un dalībvalstu sadarbības trūkums Tiesas spriedumu izpildē var ietekmēt saskaņā ar EKL 228. pantu celtas prasības pamatotību vai iespējamā soda smagumu, bet šādi faktiskie

54. 3. panta 3. punkta teksts nerada šaubas. Saskaņā ar tā pirmo teikumu: “[..] katru [preces ar trūkumiem] piegādātāju uzskata par tā ražotāju, ja vien tas savlaicīgi ne-

¹³ — 24. punkts.

informē aizskarto personu par ražotāja identitāti vai *par to*¹⁴, kas viņam precīzi piegādājis”. Civillikuma 1386-7. panta pirmā daļa šobrīd ir formulēta šādi: “Pārdevējs [..] un citi profesionāli piegādātāji par nedrošu precīzi tāpat kā *ražotājs*¹⁵ atbild tikai tad, ja pēdējais nav identificējams”.

55. Salīdzinot šos abus tekstus, uzreiz ir skaidrs, ka Francijas likumdevējs jaunajā Civillikuma 1386-7. panta formulējumā ir aizmirsis iekļaut “piegādātāja piegādātāju”. Tādējādi direktīvas 3. panta 3. punkta transpozīcija Francijas tiesībās joprojām nav pilnīga.

56. Ar šo atzinumu vien pietiek, lai secinātu, ka šī prasība ir pamatota.

57. Tomēr pakārtoti es īsumā komentēšu Francijas valdības apgalvojumu par strīda priekšmeta pārējo daļu.

58. Kā es atgādināju iepriekš 53. punktā, Tiesa iepriekš minētā 2002. gada 25. aprīļa sprieduma lietā Komisija/Francijs 24. punktā jau ir nospriedusi, ka direktīvā ir paredzēta pilnīga dalībvalstu atbildību par precēm ar trūkumiem regulējošo normu saskaņošanā. Francijas Republika tātad nevar apgalvot, ka tai Civillikuma 1386-7. pants būtu jāgroza tikai tad, ja Tiesa būtu skaidri konstatējusi tā neatbilstību direktīvai.

59. Francijas Republikas atbildē uz Tiesas uzdoto jautājumu izvirzītajam argumentam, saskaņā ar kuru dalībvalstij vienmēr, transponējot direktīvu, ir zināma rīcības brīvība, ņemot vērā šī instrumenta īpašo tiesisko raksturu, arī nav nozīmes.

60. Saskaņā ar plašo judikatūru dalībvalstu pienākumus direktīvu transponēšanā nosaka to raksturs, priekšmets un teksts. Ņemot vērā šajā gadījumā minētās direktīvas raksturu, kas, kā tas jau tika izklāstīts, paredz pilnīgu noteikumu saskaņošanu attiecībā uz precīzu priekšmetu, tās tekstā nav neviena pieturas punkta, kas atbalstītu argumentu, saskaņā ar kuru Francijas iestādēm bija tiesības Civillikuma jaunajā 1386-7. pantā izlaist atsauci uz “piegādātāja piegādātāju”.

14 — Mans izcēlums slīprakstā.

15 — Turpat.

61. Ņemot vērā iepriekš minēto, jāsecina, ka šī prasība ir pieņemama un pamatota. šķiet dīvaini, ka tā līdz šim dalībvalstīm nav paziņojusi savu 2001. gada 2. aprīļa lēmumu šajā sakarā.
62. Atliek jautājums par to, vai samazinātā kavējuma nauda, kuru Komisija vēl lūdz Tiesu piespriest samaksāt, ir saprātīga. Jautājums it īpaši ir par to, vai ir pieņemama piemērotā pārkāpuma ilguma koeficienta aprēķināšanas metode.
63. Komisija 1997. gada 8. janvārī publicēja paziņojumu par EEK līguma 171. pantā (EKL 228. pants) paredzētās kavējuma naudas aprēķina metodi¹⁶. Šajā paziņojumā tika precizēts, ka “atkarībā no pārkāpuma ilguma pamata likme ir jāpareizina ar koeficientu, kas nav mazāks par 1 un lielāks par 3”.
64. Nav pārsteidzoši, ka tik kodolīgas formulas piemērošana praksē nav vienkārša, jo tā nesniedz precīzus kritērijus pārkāpuma ilguma novērtēšanai. Izbrīnu nerada arī tas, ka Komisija ir izrādījusi iniciatīvu noteikt precīzākus un objektīvākus kritērijus. Taču
65. Kaut gan no ētiskā viedokļa Komisijas rīcību var apstrīdēt, šāda rīcība pati par sevi nav ne nelikumīga, ne prettiesiska. Tas ir atkarīgs no tā, vai jaunās aprēķina metodes piemērošana attiecīgajai dalībvalstij rada pozitīvas vai negatīvas sekas. Pirmajā gadījumā jaunās metodes piemērošana, to iepriekš npublicējot, nebūtu uzskatāma par nepieņemamu. Otrajā gadījumā šāda piemērošana tiešām būtu nelikumīga, jo tā būtu pretrunā ar tiesiskās paļāvības aizsardzības principu¹⁷.
66. Šajā gadījumā man jāatzīst, ka runa ir par jau publicētas aprēķina metodes precizēšanu, kas nepaplašina šīs metodes piemērošanas jomu un kā konkrēta piemērošana attiecīgajai dalībvalstij nerada nelabvēlīgākas sekas kā sākotnējās metodes piemērošana. Salīdzinot “jaunās” metodes rezultātu, proti, koeficientu 1,3 ar rezultātu, pie kura saskaņā ar Komisijas 2005. gada 5. jūlijā, atbildot uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, sniegto informāciju, iespējams, būtu novedusi sākot-

16 — OV C 63, 2. lpp.

17 — Var salīdzināt ar Komisijas paziņojumiem par naudas soda aprēķināšanu, piemērojot Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17 Pirmā regula par Līguma [81]. un [82]. panta īstenošanu 15. panta 2. punktu (OV 1962, 13, 204. lpp.), kas kā pamatnostādnes publicētas OV 1998, C 9, 3. lpp.

nējā metode, proti, koeficients 1,5, jāatzīst, ka jaunās metodes piemērošana Francijas Republikai ir labvēlīgāka.

sija/Francijsa izpildi. Francijas iestādes savukārt neuzskatīja par lietderīgu lūgt skaidru Komisijas viedokli, lai tādējādi samazinātu nelietderīgu pareizas direktīvas transpozīcijas termiņa paildzināšanas risku, kas jau tā bija pārāk ilgs. Neviena no šīm abām nostājām neatbilst EKL 10. panta prasībām.

67. Ņemot vērā, ka Francijas valdība nav izvirzījusi iebildumus par pārējo divu aprēķina elementu — pārkāpuma smaguma koeficienta un Francijas Republikai noteiktā elementa — piemērošanu, secinu, ka pieprasītā atlikušās kavējuma naudas summa nav jāsamazina.

70. Katrā ziņā, nosakot kavējuma naudu, attiecīgajai dalībvalstij ir jāpiešķir īss papildu termiņš, tai vēl dodot iespēju izpildīt pienākumus¹⁸. Šāds papildu termiņš it īpaši ir jāpiešķir tādos gadījumos kā šajā lietā, kur precīzs pienākumu saturs tiek galīgi noteikts tikai pašā spriedumā, ar kuru tiek piespriests maksāt kavējuma naudu.

68. Tomēr es nepiekrītu Komisijas viedoklim tiktāl, ciktāl tā prasa kavējuma naudu piedzīt "no dienas, kad pasludināts spriedums šajā lietā". Šajā sakarā man šķiet lietderīgi norādīt uz pārskatāmības trūkumu Francijas iestāžu un Komisijas dienestu sadarbībā saistībā ar paredzētajām Civillikuma izmaiņām, kuras Komisijai tika nosūtītas 2003. gada 27. jūnija vēstulē.

71. Šo iemeslu dēļ es secinu, ka Francijas Republikai jāpiespiež maksāt kavējuma nauda EUR 13 715 apmērā par katru iepriekš minētā 2002. gada 25. aprīļa sprieduma lietā Komisija/Francijsa izpildes nokavējuma dienu, skaitot trīs mēnešus pēc sprieduma šajā lietā pasludināšanas brīža.

69. Komisija nebrīdināja Francijas iestādes par skaidri redzamām nepilnībām Civillikuma 1386-7. panta projekta formulējumā. Pārsteidzoša neizdarība, ņemot vērā, ka šāds brīdinājums neietekmētu Francijas valdības atbildību par pareizu iepriekš minētā 2002. gada 25. aprīļa sprieduma lietā Komisi-

72. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu jāpiespiež Francijas Republikai atbildzināt tiesāšanās izdevumus.

18 — 2003. gada 25. novembra spriedums lietā C-278/01 Komisija/Spānija (*Recueil*, I-14141. lpp., 53. punkts).

VI — Secinājumi

73. Ņemot vērā minēto, iesaku Tiesai:

- 1) atzīt, ka, neveicot visus pasākumus, kas nepieciešami, lai izpildītu Tiesas 2002. gada 25. aprīļa sprieduma lietā C-52/00 Komisija/Francija par nepareizu Padomes 1985. gada 25. jūlija Direktīvas 85/374/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz atbildību par produktiem ar trūkumiem transpozīciju otro elementu, it īpaši turpinot preces ar trūkumiem izplatītāju uzskatīt par atbildīgu tāpat kā ražotāju, ja pēdējais nav identificējams, bet izplatītājs cietušajai personai saprātīgā termiņā ir atklājis tās personas identitāti, kura tam precī ir piegādājusi, Francijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 228. panta 1. punkts;
- 2) piespriest Francijas Republikai samaksāt kavējuma naudu EUR 13 715 apmērā par katru dienu, kurā netiek veikti vajadzīgie pasākumi pilnīgai sprieduma lietā C-52/00 izpildei, skaitot trīs mēnešus pēc šī sprieduma pasludināšanas brīža līdz sprieduma C-52/00 pilnīgai izpildei;
- 3) piespriest Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.